

Asia: VN/26856/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki

Lausunnonantajan lausunto. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi ympäristöministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Kommentit luvusta 1 Yleiset säännökset

-

Kommentit luvusta 2 Viranomaisten tehtävät

-

Kommentit luvusta 3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

-

Kommentit luvusta 4 Maakuntakaava

-

Kommentit luvusta 5 Yleiskaava

-

Kommentit luvusta 6 Asemakaava

-

Kommentit luvusta 7 Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Kokonaisuudessaan tuulivoimarakentamista koskevat ehdotetut säännökset hidastaisivat ja hankaloittaisivat tuulivoiman rakentamista Suomessa todella dramaattisesti.

Tuulivoimainvestointien kasvu on jo nyt merkittävästi hidastunut, ja Paikallisvoima pitää käsittämättömänä, että hallitus haluaa raskauttaa sitä lisäbyrokratialla, joka todennäköisesti pysäyttäisi tuulivoimarakentamisen Suomessa. Lain vaikutukset ovat täysin vastakkaiset talouskasvun lisäämistä, työllisyyttä, verotuloja ja puhtaan sähkön tuotannon lisäämistä koskevien tavoitteiden kanssa.

68 §:n 2 momentissa esitetään, että tuulivoimala olisi sijoitettava vähintään kahdeksan kertaa tuulivoimalan kokonaiskorkeuden etäisyydelle olemassa olevista asuinrakennuksista ja rakentamisluvan saaneista asuinrakennuspaikoista, jos tuulivoimarakentamista ohjaava yleiskaava ei sijoitu maakuntakaavassa osoitetulle tuulivoimaloiden alueelle.

Tuulivoiman paikalliseen hyväksyttävyyteen tulee ja on kiinnitetty huomiota. Esitetty kaavamainen ratkaisu vähimmäisetäisyydestä on kuitenkin hyvin ongelmallinen, eikä annetulle raja-arvolle ole esitetty kunnollisia perusteita vaikutusarvioista puhumattakaan. Mielestämme kaavamaisen vähimmäisetäisyyden sijaan projekteja tulisi tarkastella aina tapauskohtaisesti, jolloin eri sijaintien erityispiirteet tulevat aidosti huomioduksi.

68 §:n 3 momentissa todetaan, ettei vähimmäisetäisyyttä tarvitse noudattaa, jos kaikkien tämän rajan sisäpuolisten asuinrakennusten tai kaavassa osoitetun asuinrakennuspaikan maanomistajat ja maanvuokraoikeuden haltijat antavat tähän kirjallisen suostumuksensa. Tällainen tiukka yksimielisyyden vaatimus tekee yhteisymmärrykseen pääsemisestä äärimmäisen haastavaa, eikä käytännössä tuo joustoa edellisen momentin rajoitteeseen. Se todennäköisesti johtaisi myös hankaliin kiistoihin tai painostukseen maankäyttöön liittyen.

Tuulivoiman lisärakentaminen on välttämätöntä, mikäli Suomi aikoo täyttää sähköistyvän yhteiskunnan kasvavat energiatarpeet, synnyttää kauan odotettua talouskasvua ja saavuttaa ilmastotavoitteet. Myös Euroopan unionin tasolla on pitkään keskitytty toimiin, joilla pyritään lisäämään ja nopeuttamaan puhtaan energian tuotannon rakentamista, joka on tärkeää myös energiaturvallisuudelle. Tätä kehitystä ei tulisi vaarantaa kansallisella lainsäädännöllä. Esitetty etäisyysvaatimus tekisi tuulivoiman rakentamisen käytännössä mahdottomaksi suuressa osassa Suomea. Laki loukkaisi myös kuntien oikeutta kaavoittaa maa-alueitaan parhaaksi katsomallaan tavalla.

Kommentit luvusta 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

71 §:n ensimmäisen momentin 2 kohdan mukaan laadittaessa aurinkovoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa olisi huolehdittava siitä, että aurinkovoimarakentamista ei osoiteta merkittävässä määrin metsämaalle. Kirjaus jättää kuitenkin epäselväksi mikä laskettaisiin merkittäväksi määräksi. Tämä johtaisi väistämättä hankekehityksen epävarmuuden kasvamiseen. On tärkeää, että aurinkovoimarakentamisessa otetaan ympäristönäkökulmat huomioon, mutta se pitäisi tehdä tavalla, joka ei tarpeettomasti rajoita lisärakentamista ja aiheuta merkittävää epävarmuutta hankesuunnitteluun. Investointivarmuuden vuoksi on tärkeää, että lainsäädäntö olisi selkeää ja ennakoitavaa. Suomi kärsii jo nyt erilaisten poliittisten äkkipäätösten vuoksi siitä, että emme ole ennakoitava investointiympäristö energiahankkeille.

Kommentit luvusta 10 Ranta-alueita koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

-

Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä

-

Koemmentit luvusta 13 Merialuesuunnittelu

-

Kommentit luvusta 14 Kansallinen kaupunkipuisto

-

Kommentit luvusta 15 Valtion rajat ylittävät ympäristövaikutukset

-

Kommentit luvusta 16 Pakkokeinot ja seuraamukset

-

Kommentit luvusta 17 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto koskevat säännökset

-

Kommentit luvusta 18 Muutoksenhaku

111 §:n linjaus, jonka mukaan uusiutuvan energiantuotannon ja ydinvoiman kannalta merkittävää kaavaa koskeva valitus tulisi käsitellä kiireellisenä, on kannatettava. Pitkät lupaprosessit ja valitusten käsittelyn hitaus muodostavat merkittävän pullonkaulan uusiutuvan energiantuotannon

lisärakentamisessa ja näin ollen jarruttavat talouskasvua ja uhkaavat puhtaan siirtymän toteutumista. Tästä syystä pidämme tärkeänä, että valitukset käsiteltäisiin kiireellisenä.

Kommentit luvusta 19 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto ja voimaantuloa koskevat säännökset

-

Kommentti luvusta 20 Erinäiset säännökset

-

Kommentit luvusta 21 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

-

Kommentit alueidenkäyttölain muuttamisesta (liitelaki, nimike muuttuu laiksi kaavojen toteuttamislainsiksi)

-

Kommentit rakentamislain muuttamisesta

-

Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot syksyllä 2025. Jos haluatte jo nyt antaa siitä kommentteja niin voitte tehdä sen tässä.

-

Hurme Toivo
Paikallisvoima ry